

כלל ה | כללים ולא פרטים

בספרי האזינו (ל"ב) איתא: "לעולם יהיו דברי תורה בידך כללים ולא פרטים". וכך כותב הרמח"ל בהקדמה לדרך ה': "ואולם מה שראוי לו שישתדל עליו, הוא ידיעת כללים, כי כל כלל בטבעו כולל פרטים הרבה". וכתב עוד ב"דרך תבונות" (עמוד קמ"ה): "ע"י כללים קצרים ומעטים, מסודרים כהוגן הנה ילקח שיעור גדול מן החכמה, ולא תחשוב שיהיו כללים אלה עניינים עמוקים מאוד ורחוקים מידיעת המון האנשים, כי אינם אלא עניינים קלים ונגלים מאוד".

על-פי דברים אלו השתדלנו להוציא מכל דף ודף סוגיא הלכתית שהיא כעין כלל, כגון: משנה, ברייתא או מימרא של אמוראים, שעליה דנים בגמרא. נמצא שיש בידך – אם תצליח בעזה"ת לסיים את כל הספר – 2273 סוגיות שהם מעין כללים שפרטיהם – זה כל הש"ס.

כלל ו | איסור שכחת התורה

בשו"ע הרב בהלכות תלמוד תורה כתב: כל השוכח דבר ממשנתו, מחמת שלא חזר על לימודו כראוי, מעלה עליו הכתוב כאילו מתחייב בנפשו וגם עובר על לאו של תורה שנאמר: "פן תשכח". ועוד כותב: וגם עכשיו שנכתבה תושבע"פ ויוכל לעיין בספרים מה ששכח אין זה מועיל כלום, כי מיד ששכח עובר בלאו, קודם שיעיין. ומקורו ממנחות (צ"ט): "אמר ר"ל כל המשכח דבר אחד מתלמודו עובר בלאו", וכן אומרים שם רבינא ורב נחמן בר יצחק.

הנה בספרינו זה יקל עליו ללמוד משנה סדורה בעל-פה ממש ולחזור עליה כל שלושים יום, כל ימי חייו ואז לא יעבור על לאו של "פן תשכח".

כלל ז | סימנים

בערובין (נג.) איתא: "אמר רב יהודה אמר רב: אין התורה נקנית אלא בסימנים". כלומר רק בסימנים, דבלא זה אין משנתו סדורה לו, ותהיה קשה לו כברזל וישכחנה. וכן בשבת (קד.) אמרו שאותיות ס"ע רומזים על "סימנים עשה וקנה התורה". ובעירובין (כא.) אמרו ששלמה המלך לימד דעת את העם – "דאגמריה בסימני טעמים". כלומר עשה סימנים ללימוד שתואמים לתוכן הלימוד, דהיינו שיש טעם בסימן וע"י זה למדו בעל-פה ולא שכחו התורה.

ובספרינו זה תמצא על כל דף ודף בגמרא סימן אחד יפה על סוגיא אחת בדף. בסך הכל 2273 סימנים יפים ונאים המסייעים מאוד לזכור ההלכה וללמוד אותה בעל-פה ממש בסדר א' ב', ולחזור עליה ללא ספר ביד, רק "תלמודו בידו", לא ספרו. וראה ביעב"ץ בסידורו "עמודי שמים" שכתב וז"ל: דבר נפלא קרה בטור וש"ע בסימניו שנזדמנו דיני שופר בסימן תקפ"ו שהוא בגימטריא שופ"ר, ואע"פ שלא נתכוין מרן המחבר לכך, הסכימו מן השמים על ידו לפי שעשה חיבורו לשם שמים". עכ"ל. ואם סימני השו"ע כך, קל וחומר דפי הגמרא, שכל מספר דף קשור לתוכן העיקרי שבדף. ועיין עוד בדברי ר' צדוק במחשבות חרוץ דף ג' ודף נ"ז בשם האורים ותומים.